

TALLINNA MEREKOOL

1 9 3 8

P. 20

TALLINNA
MEREKOOLI

TEGEVUSE ARUANNE

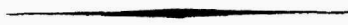
1937/38. õppeaasta
eest ja muid and-
meid kooli kohta

~~B5309.~~

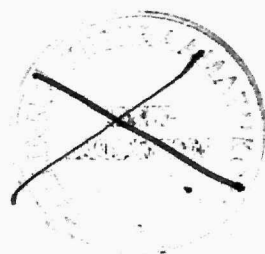
ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

~~SE 3793~~

28 278

Merekooli ülesanne ja laad.

Merekooli ülesanne on ette valmistada kaubalaevadele juhtivaid jõude teki ja masina alal. Vastavalt sellele on Tallinna Merekoolil kaks osakonda: navigatsiooni- ja mehaanikaosakond.

Kummalgi osakonnal on neli klassi: eelklass, I klass, II klass ja III klass. Prægu on eelklass ühine kahele osakonnale.

Eelklass on ette nähtud nende õpilaste jaoks, kel ei ole uue keskkooli või vastava kutsekooli haridust, sest I klassi pääsemiseks on nõutav vähemalt 9-õppeaastane eelharidus ja inglise keele tundmine. Eelklass annab neile keskkooli teadmised matemaatikas, füüsikas ja inglise keeles ja on nii kui filtriks I klassi pääsemiseks.

Ametit mere alal laevateenistuse jaoks õpetatakse alates I klassist.

Navigatsiooniosakonna

- I klass valmistab ette ligisõidutüürimehi;
- II klass valmistab ette kaugesõidutüürimehi;
- III klass valmistab ette kaugesõidukapteneid.

Mehaanikaosakonna

- I klass valmistab ette 3. järgu laevamehaanikuid;
- II klass valmistab ette 2. järgu laevamehaanikuid;
- III klass valmistab ette 1. järgu laevamehaanikuid.

Merekooliharidusega meremehe kutsealised ametid laevas.

Paljusid noori mehi huvitab lähemalt küsimus, missugused ülesanded ja kohustused on just kaptenitel, tüürimeestel ja mehaanikutel ja kuidas on hariduse- ja praktikakäik, mis võimaldaks saada vastavale ametikohale laevas.

Selgitus selles asjas oleks lühidalt järgmine:

1. **Kapten.** Kapten on laeva juht. Tema on ülim käsuvõim laevas; seda ülimat käsuvõimu ei vähenda asjaolu, et laeva peremees isiklikult viibib laevas.

Kaptenil kui laeva juhil on õigus palgata niihästi juhtkonda kui meeskonda kuuluvat laevaperet.

Masinateenistusse kuuluvate isikute palkamisel peab ta pidama nõu laeva esimese mehaanikuga.

2. Tüürimehed. Tüürimehe kohuseks on laeva juhile abiks olla laeva navigeerimisel ning selleks tarvilikkude vaatluste ja arvutuste tegemisel, niisama ka laeva päevaraamatu pidamisel.

Peale selle on tüürimehe korralduse ja valve all tekimeeskond, laev ühes taglasega ja varustusega, laadimine ja lossimine ühes laadungi ja moona ülesmärkimisega ja paigutamisega.

Suuremas laevas on kolm tüürimeest: esimene, teine ja kolmas tüürimees.

3. Laevamehaanikud. Laevamehaaniku kohuseks on masinateenistuse juhtimine laevas. Tema vastutaval hoolet ja valvel on masinad ühes nende juurde kuuluvate sisseseadete ja osadega, masinate käik, masinate käitlemine ja nende korras-hoid; samuti masina- ja katlaruumis olev laevakere ühes sinna-kuuluvate sütepunktite, tankide ja tunnelitega; küttematerjal ja muud masinatarbeid, eriti nende kõlblikkuse ja hulga kontrollimine vastuvõtmisel laevale; masinameeskond ja selle ruumid. Mehaanik peab masina päevaraamatu, vastutades selle pidamise eest.

Suuremates laevades on mitu mehaanikut, näiteks kolm mehaanikut ja kaks assistenti. Viimased kuuluvad samuti masinajuhtkonna hulka ja on laevamehaanikutele abilisteks.

Laeva I mehaanik vastutab kõige masinatesse puutuva tegevuse eest. Ta jaotab mehaanikute vahel nende ülesanded.

Laeva I mehaanik allub laeva juhile (kaptenile).

Kutsete omandamine ja teenistuskarjäär.

Selleks, et saada kapteniks suurel reisija- või kaubalaeval, on vaja lõpetada merekooli navigatsiooniosakonna täielik kursus, see on: eelklass, I, II ja III klass. Enne kooli astumist on vaja alguses sõita merel 3 aastat madrusena, sellest ajast 1 aasta purjelaeval. Peale merekooli I klassi lõpetamist antakse meremehele sel korral ligisõidutüürimehe diplom. Siis tuleb vahepeal uuesti sõita merel 1 aasta tüürimehena ligisõidutüürimehe diplomiga ja peale II klassi lõpetamist veel 2 aastat kaugesõidutüürimehe diplomiga. Siis lõpuks peale III klassi lõpetamist omandab edasipüüdja meremees kaugesõidukapteni diplomi.

Muidugi iga mees ei saa kohe laevakapteni ametikohale, sest kaptenite kohti ei jätku kõigile ja pealegi nõutakse kaptenilt väga suurt vilumust ja tublidust mereteenistuses; kuid, nagu öeldud, leiab diplomiga meremees vahepeal juba teenistust laevatüürimehena. Ka

„Eesti Meremaja”, milles asub Tallinna Merekool.

võib sõiduseaduse järgi ligi- ja kohaliksõidus vähematel laevadel kapteniks olla vastavalt laeva suurusele ja otstarbele tüürimehe diplomiga isik. Alla 100 br.-reg.-tn. purjelaevides ligisõidus näiteks on õigus isegi kipril olla laevajuhiks; kiprikutse aga saab meremees võrdlemisi kergesti; nimelt, peale kiprieksamit õiendamist, kui ta on sõitnud $3\frac{1}{2}$ aastat merel, sellest ajast vähemalt 2 aastat purjelaeval.

Selleks aga, et saada masinajõul liikuvale laevale mehaanikuks, on vaja õppida Tallinna Merekooli mehaanikaosakonnas. Enne kooli astumist tuleb alguses sõita 1 aasta laeva masinate ja katelde juures. Lõpetades selle järele merekooli mehaanikaosakonna eelklassi ja I eriklassi ja olles veel töötanud lisaks 2 aastat laevamasinate ehituse ja paranduse töökodades, saab meremees alguses assistendi kutse; pärast 6-kuulist sõitu laevas assistendina omandab ta juba III järgu laevamehaaniku diplomi. Sõites III järgu laevamehaaniku diplomiga 2 aastat laevas mehaanikuna ja lõpetades selle järele merekooli mehaanikaosakonna II eriklassi, omandab meremees II järgu laevamehaaniku diplomi. Olles sõitnud 2 aastat laevas II järgu laevamehaanikuna ja lõpetades merekooli mehaanikaosakonna III eriklassi, saab edasipüüdja meremees I-se, see on kõrgema järgu laevamehaaniku diplomi.

I järgu laevamehaanikul on õigus sõita igasuguse suurusega kaubalaevas vanema ehk I mehaanikuna.

Kooli asukoht.

Tallinna Merekool asub „Eesti Meremajas“, Uus-Sadama 11-a, kuhu ta kolis sügisel 1936. aastal.

„Eesti Meremaja“ on riigi hoone ja kuulub Veeteede Talitusele. Kool kasutab seal võrdlemisi häid ruume ja peale harilikkude klassiruumide, kantselei ja õpetajatetoa on koolil navigatsioonikabinett, füüsika-raadiotelegraafikabinett, keemia ning kütte- ja määrdeainetekabinett, raamatukoguruum ja aktusesaal. Viimases toimuvad ka kõik kirjalikud eksamid; muul ajal aga — õpilaste jalutamine, lauluharjutamine, kogunemised, teejoomine, muusikuulamine jne.

Samas majas asub ka avalikõiguslik asutis Meremeeste Kodu. Tänu sellele, et merekool ja Meremeeste Kodu asuvad ühe katuse all, on merekooli õpilastel, kel ei ole Tallinnas vanemaid, sugulasi ega tuttavaid ja kellel ei ole korda läinud leida endale kohast üürituba või pansioni, õppetöö ajal võimalik üürida endile kahe-kolme peale Meremeeste Kodus numbritube nii kui meremeestele — kergematel tingimustel.

Kooli asupaik on merekooli õppetööle väga soodsas kohas, sest siit on võimalik korraldada õppekäike ja anda tunde kohapeal, see on — laevades, Sadamatehases, meteoroloogiajaamas, meremuuseumis jne. Kõik need asutised on siin lähedal ja kättesaadaval, nii et vahetunni ajal jõuab õpilaste grupp ühes õpetajaga kohale ja kas või järgmisel vahetunnil kooliruumidesse tagasi. Seda võimalust kasutati õppejõudude poolt väga rohkesti; viimasel talvel tehti kogusummas ca 50 õppekäiku mitmesuguste klassidega.

Uued õppeabinõud ja sisseseaded.

Tallinna Merekoolil on navigatsiooni ja meresõidu astronoomia alal võrdlemisi täielik õppevahendite kogu; näiteks mitmesuguseid kompasse on 7 tk., sekstante ja oktante õpilastele observeerimiste harjutamiseks 22 tk.; kronomeetreid 3 suurt ja 3 taskukronomeetrit. Ka füüsika ja raadiotelegraafi alal on kõik enam-tähtsad riistad olemas.

Viimasel talvel muretseti juurde navigatsiooni ala õppeabinõudest: merevee hüdroomeeter, raadioaparaat ajasignaalide ja ilmatede vastuvõtmiseks, kompassi rosett ja mõningaid merekaarte ja tabeleid. Füüsika ja keemia riistadest muretseti paisumiskoefitsiendimääraja, Engleri viskosimeeter, Martens-Pensky aparaat õlide leekpunkti määramiseks ja püknomeeter. Mehaanika alal muretseti dünamosin (vana), plahvatusmootori karburaator ja magneeto.

Eelmisel aastal muretseti koolile maakeramagnetismi vertikaalse tungi mõõtriist — inkliinaator, siis üks täpne purjelaeva mudel täie taglasega, üks Stephensoni tüüpi aurumasin ja üks Marchalli tüüpi aurumasin.

On kavatsus aja jooksul veel õppeabinõusid lisaks muretseda ja rahaliste võimaluste avanemisel ehitada majale lahtine vaatetorn signaalmastiga, et oleks võimalik toimetada seal astronoomilisi ja meteoroloogilisi vaatlusi ja korraldada signalisatsiooni harjutusi.

Kooli arendamise huvides Vabariigi Valitsus otsustas kooli kasutada anda igakevadise semestri lõpul Veeteede Talituse laeva „Tasuja“ kolmeks päevaks, et õpilased õppejõudude juhatusel võiksid läbi teha praktilisi mõõtmisi ja määramisi astronoomias, navigatsioonis ja deviatsioonis; mehaanikaosakonna õpilased samal ajal toime-taksid masinaruumis indikaatordiagrammide võtmist, masinavõimsuse arvutamist ja muid tehnilisi katseid.

Seda võimalust kasutati ka tänavu kevadel heade tagajärgedega.

Merekooli õpilased j/m „Tasuja“ peal observeerimas.

Õpetajaskond 1937/38. õppeaastal.

Kooli juhatajaks on mereinsener-meh. **M i h k e l N õ m m i k.**
Õppejõududeks laevajuhtimise eriainetes kolm kaptenit:

A u g u s t G u s t a v s o n, (vanem õpetaja); 18 tundi nädalas:
navigats. 10 tnd. + deviats. 8 tnd.

E d u a r d K ä g i, (vanem õpetaja); 27 tundi nädalas: astronoomia
16 tnd. + füüsika 11 tnd.

M i h k e l L a k s, (õpetaja); 25 tundi nädalas: mereprakt. 9 tnd.
+ signal. 4 tnd. + astron. 6 tnd. + meteorol. 3 tnd. + okeanogr.
1 tnd. + kosmograaf. 2 tnd.

Laeva masinate juhtimise eriainetes kaks masinate inseneri ja kaks laevamehaanikut:

Karl Kull, (õpetaja); 26 tundi nädalas: mootorid 8 tnd. + elektrotehn. 8 tnd. + keemia 3 tnd. + kütte- ja määrdeain. 2 tnd. + masina elemendid 3 tnd. + tugevusõpet. 2 tnd.

Johannes Nuudi, (õpetaja); 4 tundi nädalas mootoreid.

Nikolai Soonike, (õpetaja); 24 tundi nädalas: aurumas. 9 tnd. + aurukatl. 5 tnd. + abimeh. 3 tnd. + laevaehit. 5 tnd. + klassimisreegl. 1 tnd. + füüs. 1 tnd.

Harry Veide, (õpetaja); 24 tundi nädalas: iehmol. 3 tnd. + aurumas. 4 tnd. + elektrotehn. 4 tnd. + mehaan. 8 tnd. + tugevusõp. 3 tnd. + laevamas. 2 tnd.

Üks laevaehtusinsener:

Oskar Lubi, (õpetaja); 4 tundi nädalas laevaehitust.

Üks raadiotelegraafiinsener:

Leo Stürmer, (õpetaja); 6 tundi nädalas raadiotelegraafi.

Üks õigusteadlane — mereseaduste õpetaja:

Imant Siimer, (õpetaja); 8 tundi nädalas.

Üks majandusteadlane — kaubandusainete õpetaja:

Alfred Kask, (vanem õpetaja); 9 tundi nädalas: maadeteadus 2 tnd. + kodanikutead. 1 tnd. + kaub. aritm. 1 tnd. + raamatup. 3 tnd. + kaub. kirjavah. 1 tnd. + kaubageogr. 1 tnd.

Üks arst — tervishoiu õpetaja:

Edgar Lambert, (kooli arst); 5 tundi nädalas.

Kaks matemaatikut:

Eduard Nipman, (vanem õpetaja); 27 tundi nädalas: algebra 19 tnd. + trig. 7 tnd. + klassijuhat. 1 tnd.

Richard Tiits, (vanem õpetaja); 18 tundi nädalas; geometr. 13 tnd. + aritm. 4 tnd. + klassijuh. 1 tnd.

Kaks keeleteadlast:

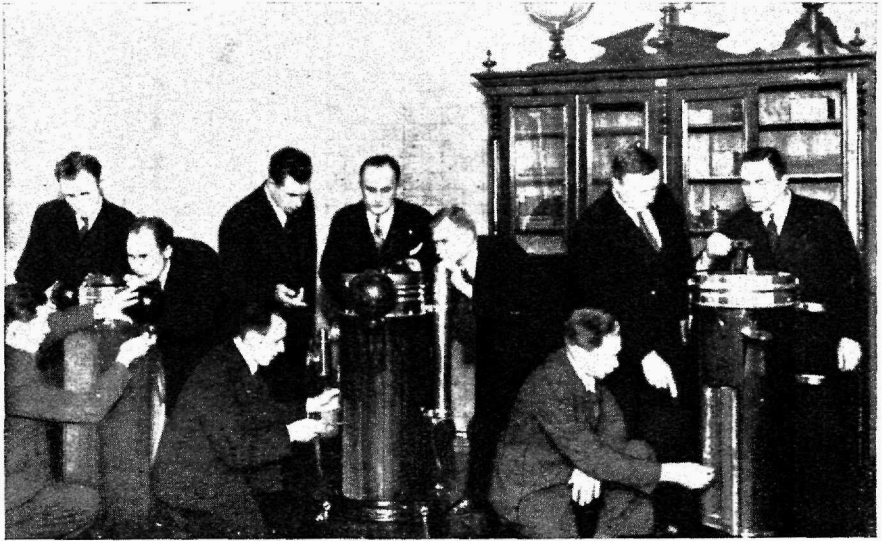
Mag. Johan Väinaste, (vanem õpetaja); 16 tundi nädalas eesti keelt + klassijuh. 1 tnd.

Richard Jõgi, (vanem õpetaja); 24 tundi nädalas inglise keelt + klassijuh. 1 tnd.

Koolijuhataja andis 13 tundi nädalas: laeva masinaid 3 tnd. + aurukatl. 1 tnd. + tehn. joonest. 7 tnd. + soojusõp. 2 tnd.

Õpilased.

Tallinna Merekooli õpilaste aastane keskmine arv on harilikult 100—120. Nendest umbes 70 õpib mehaanikaosakonnas ja 50 navigatsiooniosakonnas. Viimane arv on sellepärast väiksem, et Kures-

Merekooli õpilased kompassse reguleerimas.

saares töötab veel eramerekool ainult navigatsiooniosakonnaga. Kui Kuressaare eramerekooli õpilaste arv summeerida Tallinna Merekooli navigatsiooniosakonna õpilaste arvuga, siis muidugi navigatsiooniosakonna ja mehaanikaosakonna õpilaste arv oleks võrdne või isegi navigatsiooniosakonna õpilaste arv võib-olla vähe ületaks mehaanikaosakonna õpilaste arvu.

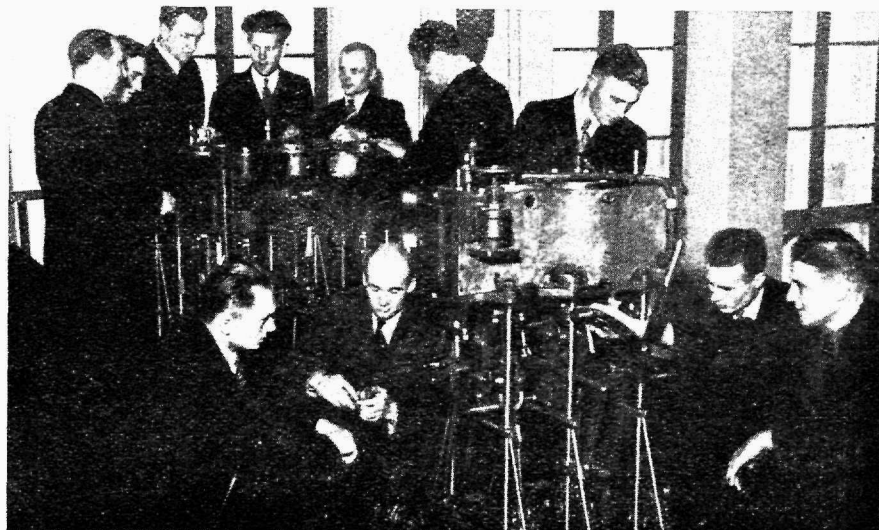
Tallinna Merekooli õpilaste arv 1937/38. õppeaastal oli:

		Õpilaste arv sügisel	Lahkusid koolist õppetalve jooksul			Järel-eksam määratud eelklassi lõpetajale	Teiseks aastaks samasse klassi jäetud	Klassi-kursuse lõpetasid
			Haiguse pärast	Teenistusse ast. pärast	Muul põhjusil			
Navigatsiooniosakonna eriklassides	I klass	12	—	—	—	—	12	
	II klass	12	—	—	1	1	10	
	III klass	18	—	—	—	2	16	
Mehaanikaosakonna eriklassides	I klass	33	1	—	—	6	26	
	II klass	18	—	—	—	3	15	
	III klass	12	—	1	—	1	11	
Ühises eelklassis		32	—	1	—	9	22	
Kokku		137	1	1	1	9	112	

Andmed Tallinna Merekooli õpilaste vanuse ja sõjaväekohustuse täitmise kohta 1937/38. õppeaastal:

Eelklass	Õpilaste arv klassides vanuse järgi																		Sõjaväe kohustuse täitmine								
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	Kokku õpilasi	Sõjaväe sünd- raga teeni- nud	Ei ole sõjaväe sünd- raga teeni- nud	Aja- piken- dus
	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ	õ				
	1	2	6	3	2	2	4	4	3	1	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	32	19	13	—
Navi- gatsioon- osakonna	I kl.	—	—	—	3	4	1	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	11	—	1
	II kl.	—	—	—	—	—	1	—	—	4	1	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	11	—	1
	III kl.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	5	—	2	2	2	—	—	2	1	1	1	—	18	18	—	—
Mehaanika- osakonna	I kl.	—	—	4	2	5	2	2	5	4	5	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	33	26	—	7
	II kl.	—	—	—	—	1	—	2	1	4	5	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	18	16	—	2
	III kl.	—	—	—	—	—	—	—	1	2	4	1	—	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	12	12	—	—
Kokku	1	2	10	6	10	11	9	16	16	16	8	9	3	6	3	4	1	—	3	1	1	1	—	137	113	13	11

Keskm. õpilase vanus on 26^{1/2} a. Keskm. õpilase vanus nav. III kl. on 32 a. Keskm. õpilase vanus meh. III kl. on 29 a.

Masina mudelite kallal.

Kodukoha järgi õpilased jagunesid:

		Tallinnast ja Nõmmelt	Harjumalt	Narvast ja N.-Jõesuust	Virumalt	Häapsalust ja Läänemalt	Kuressaarest ja Saaremaal	Muhu- ja Hiiumalt	Pärnust	Pärnumalt	Sisemaal	Kokku
Eelklassis		14	4	—	2	3	2	1	2	4	—	32
Navigatsiooniosakonna eriklassides	I kl.	6	2	1	—	—	—	—	2	1	—	12
	II kl.	2	4	1	1	1	1	—	—	2	—	12
	III kl.	4	1	1	6	1	3	—	1	1	—	18
Mehaanikaosakonna eriklassides	I kl.	13	2	4	1	1	5	3	1	—	3	33
	II kl.	7	3	1	—	—	—	1	2	1	3	18
	III kl.	5	1	—	2	—	—	—	2	1	1	12
Kokku		51	17	8	12	6	11	5	10	10	7	137

Eelhariduse järgi merekooli õpilased jagunesid järgmiselt:

6 kl. algkooli või sellele vastava haridusega	7-õppeaastase eelharidusega	8-õppeaastase eelharidusega	9-õppeaastase eelharidusega		10-õppeaastase eelharidusega	11-õppeaastase (gümnaasiumi) eelharidusega	Kokku
			Üldharid. õppeasutistest	Tööstuslik. õppeasutistest			
80	10	13	6	13	1	14	137

Isa elukutse õpilasel oli:

	Põllumees	Käsitöoline	Ametnik	Meremees või kalur	Töoline	Ärimees	Surnud või amet teadmata	Kokku
	16	13	19	39	27	4	19	137

Merekooli õpilased laeva asukohta määramas.

Ülevaade õppetööst.

Tallinna Merekool töötas 1937/38. õppeaastal ennelõunase tööajaga. Tundide algus oli hommikul kell 8 ja lõpp — kell 14.25. Iga tunni kestus oli 45 minutit; vahetunni kestus — 10 minutit; suur vahetund ühes teejoomisega — 20 minutit.

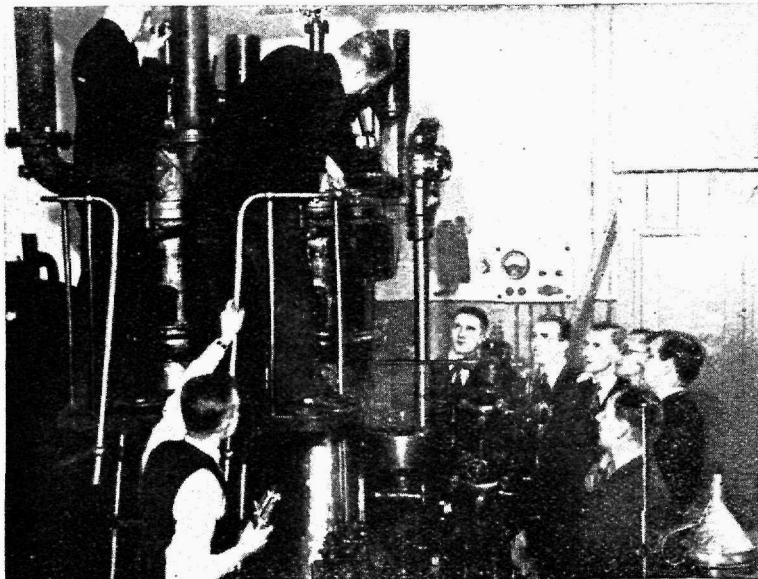
Tunnikava, mille järgi tegelikult töötati, oli järgmine:

Ühises eelklassis:

1.	Eesti keel	4 tundi	nädalas	}	Mõlema osakonna õpilastele
2.	Inglise keel	6	" "		
3.	Aritmeetika	4	" "		
4.	Algebra	5	" "		
5.	Geomeetria	5	" "		
6.	Füüsika	4	" "		
7.	Maateadus	2	" "		
8.	Kodanikuteadus	1	" "		
9.	Geomeetril. joonest.	3	" "		
10.	Kosmograafia	2	" " navigatsiooniosakonna õpil.		
11.	Laeva masinad	2	" " mehaanikaosakonna õpilastele.		

Navigatsiooniosakonna eriklassides.

Õppeained	Tundide arv nädalas		
	I kl.	II kl.	III kl.
1. Eesti keel	2	2	2
2. Inglise keel	4	4	4
3. Algebra	3	2	2
4. Geomeetria	3	—	—
5. Trigonomeetria	3	—	—
6. Füüsika	2	2	2
7. Tervishoid	1	1	1
8. Kaubandusaritmeetika	—	1	—
9. Raamatupidamine	—	1	2
10. Kaubanduslik kirjavahetus	—	1	—
11. Kaubandusgeograafia	1	—	—
12. Mereseadused	1	2	3
13. Astronoomia	6	10	6
14. Navigatsioon	7	2	1
15. Deviatsioon	—	4	4
16. Meteoroloogia	1	1	1
17. Okeanograafia	—	1	—
18. Merepraktika	3	2	2
19. Signaalsatsioon	2	1	1
20. Laevaehitus	1	1	2
21. Laeva masinad	—	2	1
22. Raadiotelegraaf	—	—	6
Kokku :	40	40	40

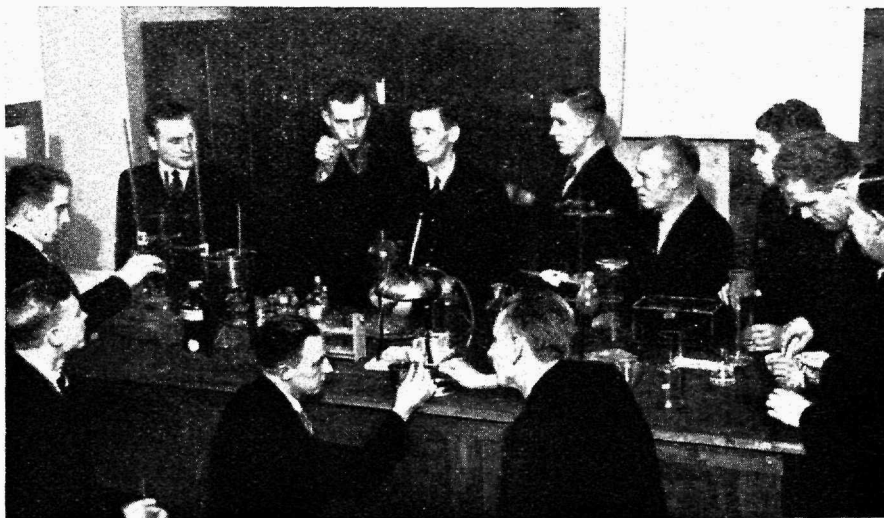
Merekooli mehaanikaosakonna õpilased diiselmootori võimsust mõõtmast.

Mehaanikaosakonna eriklassides.

Õppeained	Tundide arv nädalas		
	I kl.	II kl.	III kl.
1. Eesti keel	2	2	2
2. Inglise keel	2	2	2
3. Algebra	3	2	2
4. Geomeetria	2	—	—
5. Trigonomeetria	—	3	1
6. Füüsika	1	—	1
7. Keemia	2	—	1
8. Tervishoid	1	1	—
9. Mereseadused	—	1	1
10. Kütte- ja määrdeained	—	1	1
11. Soojusõpetus	—	—	2
12. Tehnoloogia	1	2	—
13. Mehaanika	3	3	2
14. Tugevusõpetus	1	2	2
15. Elektrotehnika	4	4	4
16. Tehniline joonestamine	4	3	—
17. Masina elemendid	—	—	3
18. Laevaehtus	—	2	3
19. Aurukatlad	3	3	1
20. Aurumasinad	5	4	4
21. Mootorid	5	3	4
22. Laeva abimehhanismid	2	1	—
23. Klassimisreeglid	—	—	1
24. Merepraktika	—	—	2
Kokku:	40	39	39

Läbi võeti uus merekoolide õppekava, mis 1935. aastal Haridusministeeriumi ja Teedeministeeriumi kokkuleppel maksmata pandi täiendatud ja moderniseeritud kujul peale kavade võrdlemist Öhtu-Euroopa mereriikide merekoolide õppekavadega.

M ä r k u s : Merekoolide õppekavad ühes kõigi seaduste ja määrustega, mis puutuvad merekooli ja kaubalaeva juhtkonna ettevalmistamist, on ilmunud trükist 1935. aastal Tallinna Merekooli väljaandes pealkirja all: „Merekool ja kaubalaeva juhtkonna kutsediplomide omandamine“. Nimetatud raamat on müügil k.-ü. „Rahvaülikooli“ kauplustes ja Tallinna Merekoolis.

Kütte- ja määrdeaineid katsetamas.

Õppetöös pandi rõhku nii laevateenistuses ettetulevate praktiliste ülesannete lahendamisele kui ka vajalike teoreetiliste teadmiste omandamisele. Ka üldhariduslikke õppeaineid õpetati sel kujul, et nad haaraksid laevateenistuses ettetulevaid praktilisi nõudeid. Selleks püüti neid aineid õpetamisel sobitada ja kombineerida laevateenistuse ülesannete kohasteks, olgu inglise keele, füüsika või matemaatika ülesanded. Kahtlemata nõudsid need ained õppejõududel sellestõttu suuremat igakordset ettevalmistamist tunniandmiseks, kui see on üldhariduslikes koolides.

Eriti raske on inglise keele õpetamine laevateenistuse nõuete kohaselt ja seda peamiselt merepraktika ja mereseaduste ingliskeelse terminoloogia tõttu. Osutus väga kasulikuks, et Tallinna Merekooli praegune inglise keele õpetaja mitmed aastad ise on sõitnud laevades.

Üldiselt on pilt selline — mida kõrgem klass, seda sügavamaid teoreetilisi teadmisi õpetatakse, millele baseerub siis raskemate praktiliste ülesannete lahendamine.

Õpilaste töökoormus on väga suur. Tundide arv päevas on eelklassis 6 ja eriklassides enamasti 7. Koduseid ülesandeid tuleb teha võrdlemisi palju. Kuna aga ei ole soovitatav õppeaega suurendada lisa-aastaga ja ka suvist navigatsiooniga ei ole võimalik lühendada, siis tuleb suure töökoormatusega leppida. Õpilaste suured praktika-kogemused aitavad neile teadmiste omandamist kergendada ja kõige paremates aastates eluiga võidab raskused.

Õppetöö jaguneb mõlemas semestris (poolaastas) aine läbivõtmiseks, kordamiseks ja kontrollimiseks. Sellele lisaks on õppekäigud ja õppetunnid kohapeal laevas, Sadamatehases, meteoroloogiajaamas, meremuuseumis, raadiojaamas jne.

Enne kevadisi klassilõpueksameid suure komisjoni ees korraldatakse õpilastele kooli sisemised eksamid ehk kontrollrepetiitsioonid. Kontrollrepetiitsioonide ja aastahinnangute põhjal õppenõukogu otsustab, keda õpilastest lubada klassilõpueksamitele ja keda otsekohe teiseks aastaks jätta samasse klassi.

Ülevaade muust kooli tegevusest.

Tallinna Merekooli juures korraldati 1938. aastal 1. veebruarist kuni 30. aprillini kaubalaevade toiduvalmistajate 3-kuuline kursus. Kursusest osavõtjate arv oli 20.

Õpetajaks kursusel oli prl. Magda Lepik, kes varemalt mitmeid keedukursusi on juhitanud ja ka laeval ise kokana on teeninud.

Kursusel võeti läbi Haridusministeeriumi poolt kinnitatud õppekava, mille järgi kursusel õpetati toiduaineteõpetust, toitude tegelikku valmistamist, toiduainete alalhoidu, laevapere toitlustamist, lauakattimist-teenimist ja köögitervishoidu.

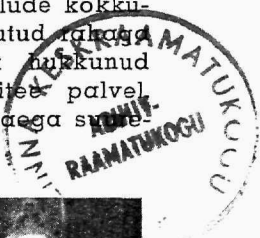
Kõik kursusest osavõtjad õiendasid kursuse lõpueksami.

Peale kursuse korraldamise merekool on tegutsenud veel muudel aladel, näiteks: kool oma esindajate läbi võttis osa merenduspäeva korraldamisest, meremuuseumi nõukogust ja hukkunud meremeeste mälestusmonumendi püstitamise komiteest.

Õpilaste isetegevus.

Merekooli õpilased, olles ise täisealised kodanikud, korraldasid omal majanduslikul riisikol ja omast vabast ajast koolijuhataja juhtimisel 23. veebruaril Kaubandus-tööstuskoja ruumes peo, mille puhas sissetulek läks vastavasse fondi vaesemate õpilaste abistamiseks ja ka hädaliste koolitarvete rahuldamiseks juhul, kui kooli eelarves ei jätku summasid. Koorilaulu ja muid ettekandenumbreid peo korraldamiseks õpilased harjutasid eraviisil vabatahtlikult, kuna kooli tunni-

kavas ei ole lauluõpetamist ette nähtud! Mitmeaastase kulude kokkuhoidmisega muretseti sel viisil merekoolide pidudest kogutud rahaga klaver. Tänavuse peo sissetulekust ohverdati osa raha õpikunud meremeeste mälestusmonumendi heaks monumendi komitee palvel. Suure koolitöö koormuse tõttu ei jätkunud õpilastel enam aega suures maks isetegevuseks.

Merekooli meeskoori esinemine.

Kooli lõpetajad.

Tallinna Merekooli klassilõpueksamid kestsid 1938. aasta kevadel 20. aprillist kuni 30. aprillini, kus osalt juba endised laevajuhtkonna liikmed, s. o. merekooli vanemate klasside õpilased, õiendasid eksami järgmise kõrgema kutseastme peale ja osalt täitsa uued isikud (I-se klassi lõpetajad) omandasid kutseõiguse.

Eksamite tagajärjed olid järgmised:

Navigatsiooniosakonna III klassi lõpueksami — seega kaugesõidukapteni kutseeksami õiendasid:

1. Anvelt, Jüri	9. Naarits, Eduard
2. Blumenfeldt, Kurt	10. Ponn, Hermann
3. Harpe, Ulrich	11. Rätsep, Martin
4. Klint, Otto	12. Soomann, Oskar
5. Laik, Aleksander	13. Tombak, Anton
6. Lepni, Adolf	14. Tandre, Felix
7. Lootsmann, Johannes	15. Viibus, Arnold
8. Männapso, Hugo	16. Villval, Karl.

Navigatsiooniosakonna II klassi lõpueksami — seega kaugesõidu tüürimehe kutseeksami õiendasid:

1. Albo, Bernhard	6. Läns, Albrecht
2. Avik, Voldemar	7. Männapso, Max
3. Kask, Georg	8. Ruutmann, Erich
4. Konga, Johannes	9. Vaher, Akbor
5. Lindquist, Johannes	10. Valter, Jariilo.

Navigatsiooniosakonna I klassi lõpueksami — seega ligisõidutüürimehe kutseeksami õiendasid:

1. Bodenber, Alfons	7. Linde, Peeter
2. Bulgakov, Aleksander	8. Lorenzson, Boris
3. Grep, Helmuth	9. Paalberg, Eino
4. Kalberg, Erich	10. Rukholm, Leo
5. Krapp, Harald	11. Rukki, Valter
6. Kurgo, Robert	12. Truu, Hans.

Mehaanikaosakonna III klassi lõpueksami — seega esimese järgu laevamehaaniku kutseeksami õiendasid:

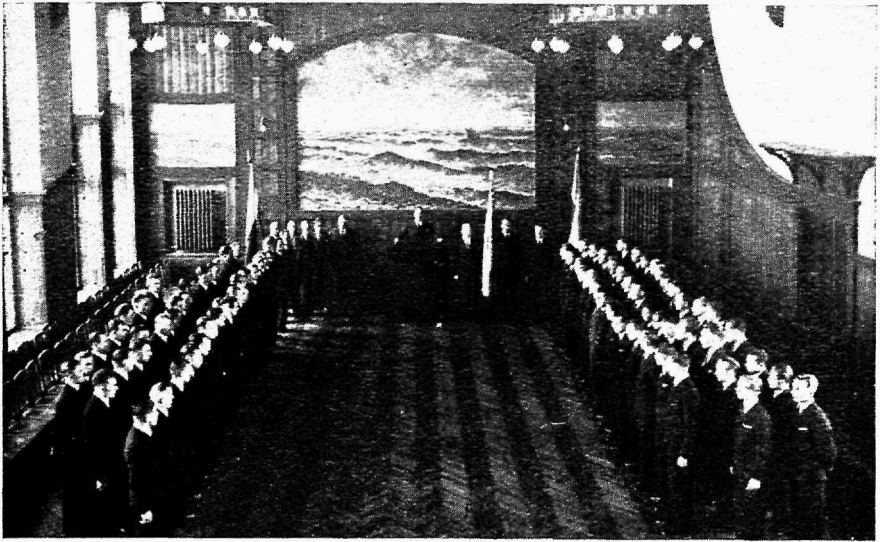
1. Aksim, Arnold	7. Niitenberg, Arnold
2. Joa, Edgar	8. Sutt, Jakob
3. Juhanson, Aleksander	9. Valler, Elmar
4. Kalle, Erich	10. Vahtra, Udo
5. Kuldkepp, Robert	11. Vesik, Mihkel
6. Liias, Kalju	

Mehaanikaosakonna II klassi lõpueksami — seega teise järgu laevamehaaniku kutseeksami õiendasid:

1. Altsepp, Olev	9. Onu, Evald
2. Gepfert, Voldemar	10. Parvisto, Nikolai
3. Kruusberg, Hans	11. Reinbart, Friedrich
4. Kruusmägi, Arthur	12. Roman, Konstantin
5. Lootsmann, Aleksander	13. Simonlatser, Oskar
6. Männik, Heinrich	14. Tiit, Elmar
7. Mölder, Evald	15. Toom, Roman
8. Ollis, Heino	

Mehaanikaosakonna I klassi lõpueksami — seega kolmanda järgu laevamehaaniku kutseeksami õiendasid:

1. Hanikat, Erkki	9. Lepp, Valter
2. Jürgenson, Harry	10. Luik, Elmar
3. Kaaret, Richard	11. Lukjanov, Boris
4. Kald, Arkadi	12. Lukk, Paul
5. Karmo, Jüri	13. Loogväli, Erich
6. Kask, Johannes	14. Mäeks, Evald
7. Kirsimägi, Ilmari	15. Mägi, Edgar
8. Kärsten, Viktor	16. Otemaa, Johannes

Klassikursuse lõpetajaid aktusel.

17. Oamer, Arnold	23. Valdmees, Johannes
18. Palm, Erich	24. Vau, Rudolf
19. Pruul, August	25. Viiburg, August
20. Pääsuke, Leo	26. Väiba, Heino
21. Raudsepp, August	27. Väli, Endel.
22. Soom, Aleksander	

Kokkuvõttes on kaugesõidukapteni eksami õiendanud Tallinna Merekooli asutamisest 1919. a. alates 154 meremeest; kaugesõidutüürimehe kutseeksami õiendanud . . . 185 meremeest; ligisõidutüürimehe kutseeksami õiendanud . . . 195 meremeest.

Esimese järgu laevamehaaniku eksami on õiendanud Laevamehaanikute Kooli asutamisest 1920. a. alates . . . 141 meremeest; kolmanda ja teise järgu laevamehaaniku kutseeksami õiendanud . . . 342 meremeest;

Kooli majandus.

Tallinna Merekool sai 1937/38. majandusaastal riigilt raha korralisteks kuludeks ja tarvitas ära:

a) õppejõudude ja merekooli teiste riigiteenijate tasudeks ja haiguskindlustuseks	Kr. 33.104,50
b) majapidamiseks	Kr. 2.465,63

. Kokku riigilt saadud: Kr. 35.570,13

Õppemaksudest kogutud kooli erisummadest kulutati:

a) kantselei kuludeks	Kr. 446,31
b) ruumide puhastamiseks ja korrashoiuks	Kr. 179,85
c) vallasvara soetamiseks ja korrashoiuks	Kr. 1.593,35
d) õppetarvete ja -vahendite muretsemiseks	Kr. 1.397,31
e) õpperaamatute kirjastamiseks	Kr. 1.844,00
f) mitmesugusteks tasudeks ja toetusteks	Kr. 732,05

Kokku erisummadest ära tarvitatud: Kr. 6.192,87

Kokkuvõtte koolivaranduse (vallasvara) seisust:

Seis 1. apr. 1937. a.	Sissetulek 1937/38. a.	Väljaminek 1937/38. a.	Seis 1. apr. 1938. a.
Kr. 40.426,09 väärtuses	Kr. 5.956,01 väärtuses	Kr. 1.267,84 väärtuses	Kr. 45.114,26 väärtuses

Andmed järgmisest õppeaastast.

Õpilaste vastuvõtmise tingimused merekooli.

Isikud, kes soovivad astuda Tallinna Merekooli õpilaseks, peavad esitama enne 25. septembrit sellekohase palvekirja Tallinna Merekooli direktori nimele ja palvekirjale juurde lisama:

- 1) haridustunnistuse ja
- 2) tunnistused praktika kohta.

Praktikatunnistustena tuleb mõista tunnistusi meresõitude kohta teki alal neilt, kes soovivad õppida tüürimeesteks ja kapteniteks; laevamehaanikuteks õppida soovijad peavad esitama tunnistused laevasõitumise kohta masinalal.

Märkus: 1. Raadiotelegrafisti, lootsi, koka, stjuuardi ja sanitari sõite ei loeta tekimeestesõitudeks.

2. Masinala sõitudeks loetakse teenimine laevas arukatelde, aurumasinade või põlevsegumootorite juures.

Sõidud kodumaa kaubalaevadel tõendatakse Meremeeste Kodu tunnistusega.

Sõidud välisriikide laevadel tõendatakse Eesti Vabariigi vastava konsuli tunnistusega või välisriigi vastava asutise tunnistusega Meremeeste Kodu kinnitusel.

Meresõidud riigi laevadel tõendatakse selle asutise tunnistusega, kelle korralduses on laev.

Mehaanikaosakonda astujad, kellel on mehaanikatöökoja praktika, esitavad sellekohase töökoja või tehase juhatus poolt väljaantud ametliku tunnistuse.

Tunnistuse asemel võib esitada nende tõestatud ära kirjad.

Isikud, kes on juba õppinud merekoolis ja soovivad sügisel oma haridust jätkata, peavad samuti esitama ülemalnimetatud palvekirja ühes dokumentidega (või ärakirjadega neist) suve jooksul, kuni 25. septembrini.

Kui soovijal ei ole võimalik oma praktikatumnistusi esitada varemalt kui koolitöö algul, siis võib ta palvekirjas, mille suvel sisse saadab, ise täpselt ära märkida, kui palju praktikat tal koguneb 1-seks oktoobriks, sellejuures märkides, et vastavad tõendavad praktikatumnistused esitab ta isiklikult kooli ilmudes.

Kooli sisseastumise palvekirjad ei kuulu tempelmaksustamisele.

Merekooli navigatsiooniosakonna eelklassi võetakse vastu isikuid, kes on lõpetanud 6-kl. algkooli või omandanud sellele vastava hariduse või sisseastumisel õiendanud 6-kl. algkooli õppekava ulatuses rahuldavalt eksami ja kes sõitnud 24 kuud merel tekimehena.

Muil ühesugustel tingimustel antakse eesõigus neile, kes rohkem merel sõitnud.

Navigatsiooniosakonna I klassi (ligisõidutüürimeeste klassi) võetakse vastu meremehi, kes on vähemalt 19 a. vanad, lõpetanud merekooli nav.-osak. eelklassi või sellele vastava hariduse omandanud mujal, näiteks: lõpetanud kaubanduskooli või uue keskkooli täielise kursuse jne., kui nad seal on õppinud inglise keelt või sisseastumisel rahuldavalt õiendanud eksami vastavalt merekooli eelklassi õppekavale ja sõitnud 36 kuud merel tekimehena.

Navigatsiooniosakonna II klassi (kaugesõidutüürimeeste klassi) võetakse vastu meremehi, kes omavad ligisõidutüürimehe diplomi ja on sõitnud 48 kuud merel teki alal, sellest ajast vähemalt 6 kuud tüürimehena või kaptenina.

Navigatsiooniosakonna III klassi (kaugesõidukaptenite klassi) võetakse vastu meremehi, kes tüürimehena või kaptenina kaugesõidutüürimehe diplomiga on sõitnud 24 kuud merel, sellest ajast vähemalt 12 kuud väljaspool ligisõidupiirkonda.

Merekooli mehaanikaosakonna eelklassi võetakse vastu isikuid, kes on lõpetanud 6-klässilise algkooli või ilmutanud vastavaid teadmisi vastuvõtu eksamil ja sõitnud laevas masina alal vähemalt 6 kuud. Vastuvõtmisel antakse eesõigus neile, kellel meresõidu alal suurem eelpraktika.

Mehaanikaosakonna I klassi (3. järgu laevamehhanikute klassi) võetakse vastu neid, kes on vähemalt 19 aastat vanad, lõpetanud meh.-osak. eelklassi või omandanud mujal sellele vastava hariduse, näiteks: lõpetanud vähemalt kolmeaastase kursusega kutsekooli või uue keskkooli täielise kursuse, kui nad seal on õppinud inglise keelt või sisseastumisel rahuldavalt õiendanud eksami vastavalt merekooli eelklassi õppekavale ja sõitnud vähemalt 12 kuud laevas masina alal, kusjuures peamasinate võimsus aurulaevas peab olema vähemalt 250 IHJ ja mootorlaevas vähemalt 150 EHJ.

Mehaanikaosakonna II klassi (2. järgu laevamehaanikute klassi) võetakse vastu I klassi lõpetanud isikuid, kes omavad meresõidu praktikat masina alal vähemalt 12 kuud laevas, mille peaarumasinatate võimsus on vähemalt 250 IHJ või peamootorite võimsus vähemalt 150 EHJ ja on töötanud vähemalt 6 kuud masinaehituse või laevaparanduse mehaanikatöökojas.

Mehaanikaosakonna III klassi (1. järgu laevamehaanikute klassi) võetakse vastu neid, kes on lõpetanud meh. osak. II klassi ja sõitnud laevas mehaanikuna vähemalt 3. järgu laevamehaaniku diplomiga 12 kuud, kusjuures peamasinate võimsus auru-laevas peab olema vähemalt 250 IHJ ja mootorlaevas vähemalt 150 EHJ.

Märkus: Meresõidupraktika saamise eest merekooli astumiseks hoolitseb iga õpilane ise omal algatusel.

Arstlik ülevaatus.

Kooli astujad vaadatakse arstlikult läbi, kas nemad mereteenistuseks on kõlblikud; iseäranis pannakse rõhku värvide tundmisele, silmanägemisele ja kuulmisele. Katsetamisel ei tohi isik kanda prille.

Arstlikku ülevaatuset toimetatakse sügisel 29. septembril kooliarsti poolt kooli ruumes. Kohale ilmuda kella 8-saks hommikul.

Tähtpäevad.

Eksamitega kooli astujad või kellel õiendada järeleksamid, peavad ilmuma kooli samuti 29. septembril kell 8 hommikul.

Õppetöö algus on 1. oktoobril kell 9.

Märkus: Nende isikute kooli vastuvõtmise, kelle praktikaajast väga vähe puudub nõutava normini, et vastavasse klassi pääseda, otsustab Haridusministeerium merekooli õppenõukogu ettepanekul sügisel koolitöö algul.

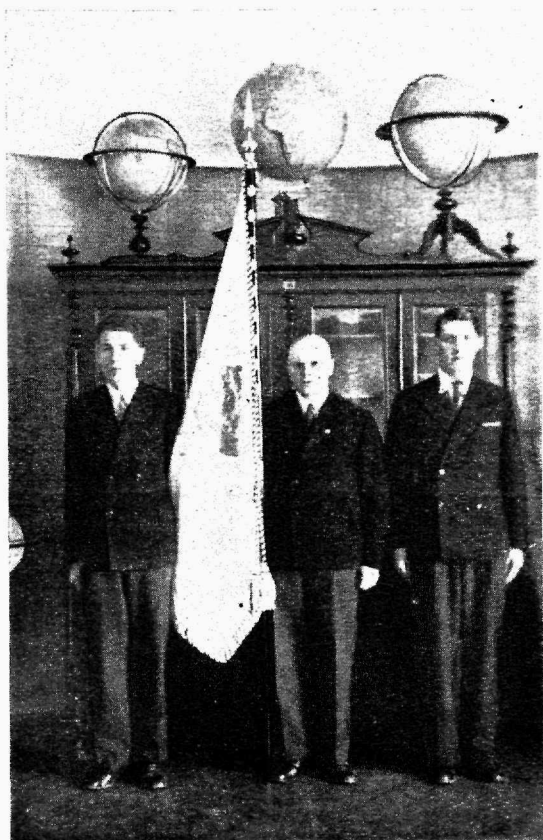
Õppemaks Tallinna Merekoolis on järgmine: Eelklassis 20 krooni, I-ses klassis 30 krooni, II-ses klassis 40 krooni, III-as klassis 50 kr. aastas.

Õppemaks tuleb tasuda pooleaastaviisi ette. Õppenõukogu võib vabastada õppemaksust vaesemaid andekaid õpilasi, kes esitanud sellekohase palvekirja ühes politsei või vallavalitsuse poolt väljaantud vaesuse tunnistusega õpilase enese ja tema vanemate kohta.

Muud andmed.

Merekooli nii navigatsiooniosakonna kui ka mehaanikaosakonna klasside lõpetajate kutseõigused ja kapteni, tüürimehe või laevamehaaniku diplomi saamise täispraktika normid on välja kuulutatud Riigi Teatajas nr. 2, 1935. a. Kaubalaeva juhtkonna kutseomandamise seaduses.

Merekooli seadused ja õppekavad ühes laevajuhtkonna kutsediplomite omandamise seadusega on trükitud raamatuna müügil Tallinna Merekoolis ja K.-ü. „Rahvaülikooli“ kauplustes.

Mereorganisatsioonide poolt 27. okt. 1936. a. Tallinna Merekoolile annetatud esinduslipp ja lipu esimene meeskond merekooli õpilastest.

Õpperaamatud. Olemasolevate õpperaamatute ost on sunduslik õpilastele. Õpperaamatute ja õppetarvete ostmine teeb kulu õpilasele keskmiselt 25 kr. aastas.

Õpperaamatutest kasutatakse Tallinna Merekoolis:

1. eesti keeles	kõigis klassides:	Väike õigekeelsuse sõnaraamat. E. Muuk;
2. inglise keeles	eelklassis:	Inglise keele õpperaamat. Kreutzberg I osa;
	nav. I kl.:	Robinson Crusoe. D. Defoe ja Brown's Nautical Almanac;
	nav. II kl.:	Lloyd's Calendar.
	nav. III kl.:	The Captain's Exploit. W. Jacobs ja Ship-Masters Business Companion. Capt. W. Aubrey - Rees;

	meh. I kl.:	Inglise keele õpperaamat. M. Kreutzberg II osa;
	meh. II kl.:	Robinson Crusoe. D. Defoe ja Elementary Marine Engineering. A. Bennet;
	meh. III kl.:	Elementary Marine Engineering. A. Bennet.
3.	aritmeetikas	Aritmeetika. O. Pärli;
4.	algebras eelkl.:	Keskkoollide algebra. A. Borkwell ja t., I j.;
	meh. I kl.:	Keskkoollide algebra A. Borkwell ja t., II j.;
5.	geomeetrias eelkl.:	Ruumiõpetus. O. Pärli, I ja II jagu;
	I kl.:	Geomeetria. A. Borkwell ja t., III jagu;
6.	trigonomeetrias	Trigonomeetria. A. Borkwell;
7.	geomeetrilises joonestamises	Geomeetiline joonestamine. Th. Ussisoo;
8.	kosmograafias eelkl.:	Astronoomia merekoolidele. E. Kägi (kosmograafia osa);
9.	tervishoius	Esimene arstiabi. Dr. Sumberg;
10.	mereseadustes	Mereseadused (merekaubandusõigus). I. Siimer (koostamisel);
11.	astronoomias	Astronoomia merekoolidele. E. Kägi;
12.	navigatsioonis	Navigatsiooni õpperaamat I ja II j. A. Gustavson;
13.	deviatsioonis	Deviatsiooni teooria ja praktika. A. Gustavson;
14.	merepraktikas ja signalisatsioonis	Merepraktika ja signalisatsioon. M. Laks (koostamisel); Rahvusvahelised reeglid laevade kokkupõrgete vältimiseks;
15.	meteoroloogias ja okeanograafias	Meteoroloogia ja okeanograafia. E. Kägi;
16.	mehaanikas ja tugevusõpetuses } meh. I ja II kl.:	Mehaanika. E. Treuberg;
17.	elektrotehnikas } meh. I ja II kl.:	Elektrotehnika õpperaamat. A. Kalmus;
	meh. I, II ja III	Laeva elektrotehnika. H. Norman;
18.	aurukateldes	Laeva aurukatlad ja nende abimehhanismid. K. Anton;
19.	aurumasinates . . . meh. I kl.:	Aurumasinad. K. Anton; Juhendid aurumehhanismide hooldamiseks. R. Prückkel;
20.	kütte- ja määrdeainetes . . .	Kütte- ja määrdeained. N. Gerasimov;
21.	raadiotelegraafias nav. III kl.:	Raadio- ja elektrotehnika õpperaamat. H. Enok;
22.	käsiraamatud ja tabelid } nav. I, II, III kl.:	Meretabelid. Breusing;
	nav. I kl.:	Brown's Nautical Almanac;
	meh. I, II, III kl.:	Tehnika käsiraamat. M. Vellema;

Märkus: Mitmes õppeaines õpperaamatud puuduvad, või nad ei ole kohased merekoolidele. Tallinna Merekoolil on kavatsus aja-jooksul kõik enamtähtsad õpperaamatud koostada ja need müügile lasta.

Kooli aadress on: Tallinna Merekool, Uus-Sadama tän. 11-a, Tallinn,
Kooli telefon: 316-47.

Kool asub kitsarööplise raudtee Sadama jaama juures ja Tallinna mere-sadama läheduses. Üsna lähedal koolist läheb mööda Narva maantee trammi-liin. Trammil merekooli õpilased kasutavad odavahinnalisi pileteid ühel alusel teiste koolide õpilastega.

Internaat kooli juures ei ole.

M. Nõmmik,
Tallinna Merekooli direktor.

Ar 938
Tallinna
~~XXXXXXXXXX~~

88 162

